festivalmaribor borštnikovotheatre srečanjefestival

51. BORŠTNIKOVO

14.–23. oktober 2016

www.borstnikovo.si

BILTEN FBS05 18|10|16

Na Borštniku je lepo.

Festival Borštnikovo srečanje ne kaže svojih let. Verjetno nisem bil edini, ki sem pričakoval, da se bo po petdesetem letu nekoliko upehal. Letos že enainpetdesetič neomajno nadaljuje svojo tradicijo. Pravzaprav si ne predstavljam kaj več bi lahko pričakoval od gledališkega festivala. Gosti raznorazne ljudi, ki so tako ali drugače povezani z gledališčem (ustvarjalce, študente, tehnike, teoretike in seveda gledalce). Tako kot vsaka predstava posebej, mora tudi festival hliniti popolnost. Želi nam pokazati, da je za gledališče v Sloveniji poskrbljeno, da s svojo pozornostjo dosegamo tudi inozemske predstave, da je letos veliko novih, dobrih predstav ter da imamo gledališče radi. Ne morem si kaj, da mu ne bi verjel. Uprizoritve se pripravlja drugje, tu se jih nenazadnje samo praznuje. Bo slovenska gledališka produkcija naslednje leto boljša, če bo FBS zares dober? Mislim, da ne in tudi, zakaj bi bilo tako. Festival spreminja male zgodbe posameznikov. Uprizoritvam daje priložnost, da se predstavijo ljudem, ki jih drugače verjetno ne bi videli. Poleg tega povezuje ljudi podobnih interesov. Tako rekoč, ima vse, kar ima vsak dober festival. Mediji so zelo dovzetni ... poročajo. Še najbolj o številkah, naslovih in imenih. Več medijske pozornosti si bodo priborile le uprizoritve, ki si bodo prislužile kakšno nagrado. Nikakor pa ostale ne ostanejo praznih rok, saj je že nastop na Borštniku nekakšna potrditev in priznanje; svetla točka v življenjepisu.
Gotovo je v vse skupaj vmešana tudi Potemkinova vas, ampak brez nje dandanes ne gre. Laž, pravijo, da ima kratke noge; FBS ima 51 let dolge noge. Je že tako, da prevladuje resnica in radost, drugače bi se Borštnik že spotaknil.
Jure Mavrič

FOTO: BLAŽ ERZETIČ

18. 10. 2016 | 20.30 | Stara dvorana | Tekmovalni program + Showcase

Jean Giraudoux

Ondina

SNG Nova Gorica
Naslov izvirnika *ONDINE*
Premiera 12. 5. 2016, SNG Nova Gorica
Predstava traja 2 uri 15 minut in ima en odmor.
PREVAJALCA Jaka Fišer, Srečko Fišer • REŽISER Janusz Kica • DRAMATURGINJI Ana Kržišnik Blažica, Martina Mrhar • LEKTOR Srečko Fišer • SCENOGRAF Marko Japelj • KOSTUMOGRAFKA Bjanka Adžić Ursulov • SKLADATELJ Arturo Annecchino • OBLIKOVALEC SVETLOBE Samo Oblokar • ASISTENT REŽISERJA Daniel Day Škufca • ASISTENTKA LEKTORJA Laura Brataševec • ASISTENT SCENOGRAFA Valentin Tribušon

Igrajo
ONDINA Arna Hadžialjević • VITEZ HANS Nejc Cijan Garlatti • BERTA Urška Taufer • PESNIK BERTRAM Matija Rupel • KRALJICA IZOLDA Helena Peršuh • KRALJ HERKUL Jože Hrovat • KOMORNIK Blaž Valič • INTENDANT, PRVI SODNIK Kristijan Guček • IGRALEC, DRUGI SODNIK Žiga Udir • EVGENIJA Ana Facchini • AVGUST Ivo Barišič k. g. • ONDINSKI KRALJ Radoš Bolčina • ONDINSKA KRALJICA Marjuta Slamič • ONDINI Medea Novak, Andrijana Boškoska Batič k. g., Andrej Zalesjak

Ondina, predstava režiserja Janusza Kice, skozi katero se odraža avtorjev pogled na pritlehnost in absurdnost človeškega bivanja, temelji na srednjeveški nemški pravljici o vitezu, ki se zaljubi v morsko nimfo. Avtor nudi dogodek na treh različno izpostavljenih, a v homogeno celoto zmesenih ravneh. Raven mitološkega, nadnaravnega in pravljičnega se sreča z ravnijo vsebinskega, duhovnega in filozofskega nasprotovanja materialnim zablodam sodobnega časa s fabulativno jasnim zarisom. Vse to pa dobro nadgradi še raven spektakelske organizacije predstave, ki z mnogimi sugestivnimi prizori poudarja izčiščeni lirizem. Odblesk ali odsev sveta, ki ga gledalec doživlja skozi gladino jezera, navdaja s sladkogrenkim spoznanjem, da pozabljamo na utopijo, jo tlačimo in pometamo v najbolj oddaljene kotičke naše duše in misli. Ljubezen pa, to je nesporno, rešuje pred večnim molkom in mrazom. Zakaj se ji sodobni človek odpoveduje? Predstava ponuja plimo in oseko človeških strasti ter romantične predstave o možnosti idealne in trajne ljubezni.
Janja Forstner

18. 10. 2016 | 18.00 | Tribuna na Velikem odru | Spremljevalni program + Showcase

Matija Ferlin

Staging A Play: Steklena menažerija

Zavod Emanat & Matija Ferlin
PARTNERJI **Bunker, Ljubljana / Stara mestna elektrarna – Elektro Ljubljana, Mediteranski plesni center – Svetvinčenat, Hrvaška, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana**
Premiera 10. 12. 2015, Stara mestna elektrarna – Elektro Ljubljana
Predstava traja 1 uro 30 minut in nima odmora.
AVTOR KONCEPTA IN REŽISER Matija Ferlin • IZVAJALCI IN AVTORJI KOREOGRAFIJE Loup Abramovici, Anja Bornšek, Maja Delak, Matija Ferlin, Žigan Krajnčan • DRAMATURG Goran Ferčec • SCENOGRAF Mauricio Ferlin • AVTOR GLASBE Luka Prinčič • KOSTUMOGRAF Matija Ferlin • OBLIKOVALKA MASKE IN FRIZUR Tinka Pobalinka • TEHNIČNI IN LUČNI VODJA Saša Fistrić • OBLIKOVALKA Tina Ivezić • FOTOGRAFKA Nada Žgank • IZVRŠNA PRODUCENTKA Sabina Potočki • ORGANIZATORKA Nina Janež

Predstava izhaja iz že obstoječega dramskega besedila – kanonskega dela *Steklena menažerija* dramatika Tennesseeja Williamsa. Avtor se je odločil, da orodje, ki je v gledališču pogosto sekundarno – torej telo – postavi na prvo mesto. Ferlin in skupina štirih plesalcev se tako skozi predstavo spopada s skoraj nemogočo nalogo, sopostaviti telo in besedilo. Tako torej izvajalci na odru ne uporabljajo glasu ali govornega aparata, ampak je raziskovalni proces osredotočen na telesa v gibanju, ki ustvarjajo fizične spomine na besedilo in namene, zapisane v njem. Odrske napotke, ki predstavljajo skoraj četrtino izvirnega besedila, so v predstavi obravnavali kot konkretno koreografsko nalogo. Ker je avtor izvirnega dramskega besedila zapisal, da *»kliče po pristopih, ki presegajo konvencije«*, mu je Matija Ferlin v svoji izvedbi brez dvoma sledil. Z ogledom *Steklene menažerije* - predstave, ki dramsko besedilo odpira novim imaginacijam, pa bo odgovor na vprašanje, *»Ali lahko orodje, ki je v klasičnem gledališču sekundarno, postane primarno?«*, zagotovo pritrdilen.

Janja Forstner

FOTO: NADA ŽGANK

18. 10. 2016 | 20.00 | Prvi oder Prve gimnazije | AGRFT

Srečanje v ϖ

Produkcija podiplomskega programa Dramska igra
Predstava traja 1 uro 45 minut in ima en odmor.
AVTORJI IDEJNE ZASNOVE IN BESEDILA Nataša Keser, Nik Škrlec in ekipa
REŽISERKI Zala Sajko, Nataša Keser
DRAMATURGINJE Nina Šorak, Katja Černe, Nika Švab
SCENOGRAFA Andrej Kurent, Vid Žnidaršič
KOSTUMOGRAF Andrej Vrhovnik
OBLIKOVALCA SVETLOBE Anže Virant, Borut Bučinel
AVTOR GLASBENIH ARANŽMAJEV PESMI red. prof. Žarko Prinčič
AVTORJI VIDEA IN FOTOGRAFIJ Vid Hajnšek, Nejc Puš, Vid Žnidaršič
GLASBENI IZVAJALCI Urška Cvetko, flavta, Janez Krevel, kontrabas, Marko Mozetič, bendžo

IGRATA
Nataša Keser, Nik Škrlec

MENTORJI
DRAMSKA IGRA
izr. prof. Branko Šturbej
PETJE
red. prof. Žarko Prinčič
DRAMSKA IGRA
izr. prof. Branko Šturbej
IGRA Z LUTKO
doc. Martina Maurič Lazar, Brane Vižintin
JEZIK IN GOVOR
doc. dr. Katarina Podbevšek

Srečanje v π je predstava, ki združuje dva, sicer ločena avtorska projekta dveh podiplomskih študentov programa Dramska igra. V prvem delu bo možno videti *Srečanje* – avtorski projekt po motivih slovenske ljudske zgodbe *Tolovaj Mataj*, katerega osrednja avtorica je Nataša Keser. V drugem delu pa *Naj gre vse v π ali kako sem se naučil 3141 decimalk*, za katerim stoji Nik Škrlec. V kolikor si dovolite nekaj časa za razmislek, že kombinacija sama po sebi postane intrigantna. Tolovaj Mataj in π. Če je iskreno, potem je človeško in če je človeško, potem vsak najde nekaj zase.

Jure Mavrič

Intervju: Lotta Östling Stenshäll & Sofia Rönnegård

***Koncept za predstavo* Viharni vrh *se je rodil iz želje po ustvarjanju v omejenem prostoru, z malo igralci. Zakaj ste za ta projekt izbrali roman* Viharni vrh?**

Lotta: Avtorica koncepta Åsa je želela v te omejitve postaviti največji roman ženske avtorice, ki je velik tudi v smislu časa in prostora. Zelo je odprt in v njem nastopa ogromno likov.

Sofia: *Viharni vrh* se dogaja na več mestih. Na velikih barjih in v divjini, liki jahajo konje in tečejo preko ogromnih poljan ... in vsi filmi, ki so bili narejeni po romanu so veličastni. Največji roman, kar si ga lahko zamislimo, smo želele prikazati v zelo majhnem prostoru, tako da dobimo nasprotje med velikim in majhnim.

Lotta: Da vidimo kaj se zgodi. Predstava je eksperiment, kako se obnese nekaj velikega postaviti v majhen prostor. In tudi kot ženska v svetu, se lahko včasih počutiš tako velika kot ta roman. Lahko si velika oseba v zelo ozki sobi, ki ti ne dovoli biti ti, se ti ne dovoli izraziti kot bi si želela. Včasih se zdi, da je svet za žensko kletka, ampak v tej kletki je moč in energija. Tudi ta pogled smo želele izpostaviti v predstavi. Vse smo prijateljice in smo že prej skupaj delale na drugih projektih. Iz teme o ženskah v teatru se

Švedski fokus, prvi dan

V Mali dvorani SNG Maribor se je včeraj začel fokus, ki je letos posvečen sodobni švedski dramatiki. Dogodki ter bralne uprizoritve v okviru fokusa bodo potekali naslednje tri dni. V okviru včerajšnjega dogajanja se je v prvem delu predstavil Edward Buffalo Bromberg, ki je v kratkem polurnem predavanju razložil trenutno situacijo gledališč in dramatike na Švedskem. Poleg naštevanja glavnih objektov in akterjev je izstopala predvsem njihova tradicija gledališč ter dramatike za otroke. Skupna točka vseh sodobnih švedskih dramatikov je, da so vsi začeli ali pa so se vsaj kdaj ukvarjali z dramatiko za otroke.

Po kratki pavzi je sledila bralna uprizoritev ravno enega izmed tekstov za otroke, *Medejina otroka*, izpod peresa Suzanne Osten v izvedbi študentov AGRFT. Čeprav je besedilo primarno namenjeno otrokom, zaigra na prave strune tudi pri starejših poslušalcih/bralcih/gledalcih. Sledil je pogovor s prevajalko Vido Sebastian in švedskim režiserjem Michael Cockeom, ki je to besedilo že uspešno postavil na oder, zato je govoril o preprekah, ki jih morajo takšne otroške predstave preseči. Besedilo namreč govori o ločitvi staršev skozi otroške oči ter se spopada s tematiko sramu, krivde, smrti ter samomorilnosti. Razvila se je debata o odgovornosti, ki jo nosi gledališče ter ustvarjalci predstav, ko uprizarjajo te kočljive tematike. Čeprav naj bi otroke obvarovali pred najslabšim, se jih ne more varovati v neskončnost, gledališče pa ponuja v navezavi z izkušenimi ustvarjalci ter nadarjenimi dramatiki, da se otroci seznanijo s tem na enostaven, neagresiven ter katarzičen način. Otroci so namreč otroci. Svet vidijo takšen kot je – prvinski.

Mojca Podlesek

je razvil pogovor med nami, ki je pripeljal do končnega produkta.

Zakaj toliko ponovitev? Je glavni razlog za to zahteva po čim manjšem številu gledalcev?
Sofia: Zdelo se nam je, da ne bi bilo enako, če nas bi bilo 10 v prostoru. Želele smo doseči občutek, da igramo samo za posameznika, samo zate. Zato smo določili 4 gledalce kot maksimum, da dosežemo intimo.

Ali je omejitev prostora in sodelovanje s samo eno soigralko na začetku predstavljalo problem ali je bilo zabavno iskati nove načine izražanja v tej posebni situaciji?
Sofia: Od samega začetka je bil projekt ena sama zabava.
Lotta: Koncept je bil zasnovan na dveh likih, ki se fokusirata na eno osebo. Zabavno je igrati z nekom, poleg katerega si tako sproščen. Blizu sva si in se lahko dotikava, brez da bi se počutili čudno.
Sofia: Lahko si bereva misli.
Lotta: Ni naju sram, ker se tako dobro poznava. Sva skoraj kot sestri.

Deja Bečaj

Več na festivalskem Blogu

Refleksije

Projektator

Denar je bog, ki poganja kontra evolucijo človeka. Razkroj na osnovno bivanjsko stanje je tako agresiven, da preskakuje člene evolucije, predstava *Projektator* pa to dokazuje na primeru majhnega človeka, ki čez noč postane opica. Iskanje smisla obstoja in samopotrditve je inherentno pogojena človeškemu bivanju, še bolj pa je to izrazito znotraj družbene celice, v kateri človek postane inventar. Trhle temelje samozadovoljstva, ki ga prinaša rutina lahko poruši že malenkosten nihljaj od vsakdanjega kot je pripomba, ki pride iz pravih ust. Slednja je odgovorna tudi za samoodkrivanje ladjedelniškega delavca, ki rezultira v sesutju starega ritma življenja pod taktirko hrupa ladijskih strojev; realizacija, da golo delo potrošne delovne sile ne zadostuje razmišljujočemu človeku, pa odstira tančico nezavednega in neraziskanega. Bolj ko kosmata opica postaja osamosvojeno bitje, bolj potujen se ji zdi svet smoga, premoga, glasnih in zatohlih strojnic ter borih malic, ki jih zaužije v času počitka. Opica začne iskati način kako ostati del družbe in družbenega življenja, brez da bi se obenem družba vrinila v pore njenega privatnega življenja, iskanje te ločnice pa se vsakič znova izkaže za nevarno početje. Na eni strani pred nami zazeva globoko brezno žrela družbe, na drugi strani pa nad nami preži strah pred osamo in nerazumljenostjo. Nikogaršnja zemlja, ki leži med tema pa ni ne delovanje ne mišljenje, temveč kombinacija obeh. Misliti in nato delovati.

Jernej Potočan

Učene ženske

Predstava v režiji Jerneja Lorencija, ki je po motivih prestavila Moliérovo komedijo *Učene ženske* v zdajšnji čas in kulturni prostor, katerega del smo tudi mi sami, stke, okoli parodije na vse člane samooklicane superiorne družbe, sklop tematik od ekstremizma, feminizma, manipulativnosti močnejših, (anti-)vplivu kulture, nemogoči določitvi abstraktnosti in posledično do umetnosti. Odsotnost lika Maestra izvzame glasbo iz sklopa umetnosti in jo kot edino postavi na piedestal. Lahkotna glasba pianina in glasbenih vložkov v izvedbi Pie Zemljič se sprevrže iz elementa prostora v (pre)glasen element atmosfere in notranjega podoživljanja likov. Kot opozorilo na dogajanje glasba, skupaj s prostorom in lučjo, ves čas pluje med vdiranjem resničnosti v gledališki prostor. Zgodba se posmehuje zaprašenim intelektualcem, ki ne pomolijo nosu v realno življenje in prazno besedičijo, vendar je sredinski del predstave (čeprav kot del zanimivega koncepta konstantnih ponavljanj zbanaliziranih in na videz argumentiranih izjav), zaradi uporabe realnega časa pogovora s t.i. umetnikom, negledljiv. Predstava nas kruto (v Artaudjevskem smislu besede) poriva iz smeha v dolgočasnost in kasneje brezglasno zgroženost. Realno časovnost sredinskega dela prekine pretresljiv konec, da se kot po besedah lika Trissotina (v izvedbi Gregorja Zorca) ne vrnemo domov praznih misli. Odšla nisem popolnoma razočarana. Odšla sem osramovana. Sramota, da smo taki kot smo. Učeni, izšolani, polni predpostavk, vendar nestrpni, nasilni, kruti do ostalih. V tej predstavi ni bilo potrebnega avtoportreta režiserja, ki kaže s prstom na publiko, češ »taki ste tudi vi«, temveč že subtilna empatija, ki jo navežemo z nemim likom Henriete, doseže ta učinek.

Mojca Podlesek

Prisega

Kafana je varna cona, kjer je zaželeno, da se sprostite. Pri tem vam lahko pomaga pijača ali dve ... ali tri, saj gre vsak kozarček ali kozarec na račun hiše. Lahko se prepustite balkanskim ritmom in s plesalkami zaplešete okoli miz, ali pa zadržano spremljate zabavo, ki se stopnjuje okoli vas. *Prisega* je zabaven pogled na integracijo balkanskih priseljencev v Slovenijo. Animatorja Nenad in Lana gostom Kafane ne le pojeta hite iz njune domače scene, ampak tudi delita svojo zgodbo o prihodu v Slovenijo in o poti, ki sta jo prehodila do pridobitve državljanstva. In kako je biti Slovenec? Pravita, da enostavno, saj se da v Sloveniji vse urediti ... samo navaditi se moraš. Čeprav je v prostoru postavljen manjši oder z mikrofonoma, se igralci prosto sprehajajo in nastopajo med publiko posedeno za mizami. Že v samem začetku gostitelja na vhodu v gostilno vzpostavita stik z vsakim od prišlekov s toplo dobrodošlico in ga ohranjata skozi celoten spektakel. Zdravice in pozivi k petju so dober poskus vključevanja gledalcev v njun svet, kjer se mi prilagajamo njima, saj sta se drugače morala ona dva tako ali tako prilagoditi nam v procesu integracije v novo okolje. Bolj gremo proti koncu, vse bolj smo tudi mi del performanca. Z vrhuncem zabave nas gostitelja spomnita na to kaj pomeni biti državljan Slovenije z branjem svojih priseg in nas razgrete pošljeta domov.

Deja Bečaj

Viharni vrh

V zadušljivo majhnem in temnem prostoru do roba okrašenim z drobnarijami se pred štirimi gledalci odvije boj med dvema deloma celote. *Viharni vrh* v izvedbi dveh igralk švedskega moment:teatera se fokusira na eno od glavnih oseb romana pisateljice in pesnice Emily Brontë. V manj kot petnajstih minutah se publiki dobesedno pred nosom predstavita dva ekstrema ene osebnosti, ki na koncu spoznata, da en brez drugega ne obstajata. Brez njiju ni Cathy; brez njiju ni njenega hrepenenja, razočaranja in upanja. Intima in konstantna interakcija s publiko ustvarita okolje v katerem energija šviga od igralke do gledalca in spet nazaj. Posvetita se prav vsakemu in z dotiki in pogledi dajeta občutek, da se predstava odvija samo zate. Situacija je sprva tuja in neprijetna, saj nismo vajeni takšnih konvencij, a se kmalu omejenost prostora odpre v široko notranjo krajino osebe, ki išče ravnovesje.

Deja Bečaj

FOTO: MATEJ KRISTOVIČ IN BOŠTJAN LAH

Kdo smo

Alja Predan, umetniška direktorica
Petra Vidali, selektorica
Danilo Rošker, direktor SNG Maribor

Daša Šprinčnik, izvršna producentka
Špela Lešnik, producentka mednarodnega programa
Ksenija Repina, urednica publikacij in spletnih strani, voditeljica pogovorov o knjižnih novitetah
Ada Cajnko, Mojca Kolar, Kristina Koter, Branka Nikl Klampfer, produkcija

Daša Šprinčnik, Špela Lešnik, organizatorki prodaje in oglaševanja
Matic Gselman, tehnični vodja
Nenad Cizl, oblikovalec
Boštjan Lah in **Matej Kristovič**, fotografa
Saša Huzjak, spletni skrbnik
Franci Rajh, arhivar

Simona Hamer in **Nina Zupančič**, voditeljici pogovorov o predstavah

Strokovna žirija
Zala Dobovšek, Tomaž Gubenšek, Martin Kušej, Ivor Martinić, Nina Šorak
Žirija za Borštnikov prstan
Ljerka Belak, Blaž Lukan, Vlado Novak, Alja Predan, Matjaž Zupančič
Strokovna skupina
Aleš Novak, Tatjana Ažman, Gregor Butala, Mojca Jan Zoran, Blaž Lukan

Maribor, oktober 2016 | Bilten FBS ISSN 2385-8818 | Odgovorna urednica **Ksenija Repina** | Urednica **Manja Gatalo**

GLAVNA POKROVITELJA
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO
MEDIJSKI POKROVITELJI
POKROVITELJI
PODPORNIKI
DONATORJI
MEDNARODNI PARTNERJI
PARTNERJI